

Pater Marcel J. Van Kerckhoven

S c h o l e n   v a n   G e r a a r d s b e r g e n

t i j d e n s

d e   n e g e n t i e n d e   e e u w

Geraardsbergen, 1978

=====

Mgr. De Broglie, bisschop van Gent, gaf aan de zeven overlevende Benedictinessen van Hunnegem de toelating om opnieuw volgens hun regel een kloostercommunititeit te vormen. (Ze waren 20 jaar vroeger door de Fransen buitengezet). Het geld ontbrak om de kloostergebouwen terug te kopen. Toen was het dat Dame Veranneman en enkele andere zusters Benedictinessen van het gewezen klooster van Ghislenghien, het convent van Geraardsbergen terugkochten.

Het contract werd verleden op 9 april 1816 voor notaris **Evrard**. Wanneer de zeven zusters van Geraardsbergen hun priorin Nathalie de Landsheere hadden gekozen en de bisschop die keuze had goedgekeurd, vroegen de vijf overgeblevene zusters van Ghislenghien om in de nieuwe communititeit te worden aanvaard, wat dan ook gebeurde.

Er werd besloten met het onderwijs van de vrouwelijke jeugd opnieuw van wal te steken. Reeds enkele dagen later deelde burgemeester Karel Boogaert tijdens de vergadering van de regentie aan zijn collega's mee dat "een opvoedingsinstituut voor jonge meisjes, gevestigd in het oud klooster van Hunnegem is in wording. Het huis is aangenaam gelegen en biedt tevens al de voordelen die men wensen kan. De nieuwe instelling staat onder de leiding van een deftige dame die er genoeg in vindt de jeugd te kunnen onderwijzen. Ze wordt door andere dames bijgestaan. Ze zullen de meisjes leren lezen en schrijven, ze onderrichten in geschiedenis, rekenen, handenarbeid, zedenleer in de regels van de wellevendheid en over het algemeen in al wat nuttig is voor de opleiding van het meisje. Dit pensionaat heeft eertijds nog bestaan in dezelfde lokalen. Het was bijzonder nuttig voor onze burgerij van wie de bestaansmiddelen niet toelaten hun dochter naar een vreemd pensionaat te sturen, waarvan het dichtstbijgelegen nog altijd minstens vier mijlen van onze stad verwijderd is. Integendeel is onze burgerij wel in staat de opvoeding van hun kinderen aan een pensionaat in de stad gelegen toe te vertrouwen. Het geld om de gebouwen te kopen is er al.

Er ontbreekt nog een kleine som om de installatie te verzekeren. Om die som te bekomen heeft men langs de burgemeester om beroep willen doen op de vrijgevigheid van de regentie. Als tegenprestatie beloven de dames enige minder begoede kinderen, aan te duiden door de regentie, te aanvaarden, laten mee aanzitten aan tafel, de lessen bij-wonen en ze voorbereiden op het leven zodat ze bekwaam zullen zijn tot elke staat".

De raad gaf zijn goedkeuring en schonk een vergoeding van 1000 Fr.

In 't jaar 1818 rezen de eerste moeilijkheden.

Drie achtereenvolgende decreten van de regering van Den Haag (9 maart - 11 mei - 17 juni) verboden aan de beschouwende orden novicen te aanvaarden. De onderwijzende kloosters mochten wel op voorwaarde dat ze hun regel onderwierpen aan de goedkeuring en desgevallend aan de verbetering van de regering.

Op deze eis werd na enige tijd ingegaan. Op 2 december 1820 werd de regel aan het staatsbestuur overgemaakt met verzoek ze aan de bevoegde instanties voor te leggen samen met een aanbeveling van de regentie.

In oktober 1821 zond burgemeester Bogaert de regel terug, veranderingen waren er in het rood aangebracht. De zusters kregen veertien dagen tijd om zich in regel te stellen. Op 15 nov. 1821 stuurde de gemeenteraad de lichtgewijzigde regel terug naar de gouverneur en hij voegde er volgende aanbeveling aan toe :

"Deze vereniging behartigt het openbaar onderwijs en is bijgevolg van buitengewoon nut voor de opvoeding van de meisjes. Alhoewel er geen arme kinderen de lessen bijwonen is het schoolgeld evenwel zo laag gehouden dat weinig bemiddelde ouders bij machte zijn er hun kinderen te plaatsen. Voor 't oogenblik zijn er 20 pensionairen".

In 1824 was dit schrijven nog niet beantwoord, maar op 21 februari stuurde de stadsregering een nieuwe brief naar de gouverneur.

Ondertussen was op 1 februari een ministerieel besluit verschenen waardoor een bekwaamheidsdiploma vereist werd van de kloosterlingen die in het onderwijs staan.

Dank zij de tussenkomst van E. Heer Constant Van Crombrughe, principaal van het college te Aalst, bekwam zuster Veranneman reeds op 18 mei het vereiste diploma. Nu konden de zusters gerust verder les geven.

Op 6 december 1826 kregen de Jozefieten en de Benedictinesen het bevel voortaan hun kerk te sluiten voor het publiek.

Op 5 juni 1829 drongen de zusters bij de regentie opnieuw aan om bij de koning de goedkeuring van hun regel te vragen.

Op 15 juli vroeg de gouverneur weerom allerlei inlichtingen in verband met de regel.

September 1830 bracht ditmaal de oplossing !

Een zuster schreef bij die gelegenheid: "We streden gedurende veertien jaren tegen de anti-katholieke handelswijze van het Hollands bestuur zonder een straal van hoop te ontwaren voor ons toekomstend lot !"

Op 11 juli 1834 werd het slot van het klooster opnieuw ingevoerd. Enkele dagen later brak een geweldig onweer los boven de stad. De toren en het dak van de kerk waren erg beschadigd.

Op 6 mei 1857 ontstond er brand in het klooster. Priorin Sulmon mocht de brandweer voor haar vlug en uitnemend optreden bedanken.

Datzelfde jaar werd het externaat uitgebreid.

In 1859 werden klassen gebouwd, spreekkamers en een slaapzaal voor de kostgangers.

Op aandringen van Mgr. Delebecque, bisschop van Gent, openden de zusters op 22 oktober 1860 een bewaarschool voor kinderen, die in 1861 reeds 160 leerlingen telde; in 1862 beliepen de onkosten voor voedsel, kleding en schoolbehoeften de som van 2.673 Fr.

Deken D'Hooghe en burgemeester Modeste De Cock schonken jaarlijks 100 Fr voor het onderhoud van de school.

In 1861 werd een borduur- en kantschool geopend.

Een paar stadsrekeningen van 1866 delen mee dat door de stadsontvanger aan Honoria Sulmon, overste en bestuurster van de bewaarschool der arme kinderen de som van 500 Fr wegens subsidie

aan Hunnegem over zes maanden wordt gegeven.

Tijdens de choleraepidemie in 1866 besliste de priorin, bekommerd met het lot van de armen, af te zien van alle feestelijkheden, zelfs van het vieren van het jubeljaar 1816 - 1866 en het uitgespaarde geld te besteden tot de leniging van de zieke armen.

De cholera maakte geen slachtoffers in het klooster.

In 1842 hadden de zusters de toelating bekomen hun overleden medezusters naast de kerk te mogen begraven. In 1880 werd het hun door de linkse staatsregering verboden.

Op 6 april 1880 hielden de oudleerlingen hun eerste algemene vergadering.

In 1881 werden opnieuw halve internen aanvaard.

Met de goedkeuring van Mgr. Bracq ging men over tot de vergroting van de kerk tot voordeel van de gelovigen uit de buurt. Begonnen op 16 mei 1887 naar het plan van Louis Bert en onder zijn leiding werd een nieuw koor gebouwd. Daarna een speelzaal voor de leerlingen.

Tussen 1890 en 1894 versierde Louis Bert op eigen kosten de kerk met historische muurschilderingen, het leven van de H. Benedictus, het ontstaan van de stad en de verheerlijking van O.-L.-Vrouw van Vrede.

In 1899 werd een breischool geopend.

De schoolbevolking van de lagere school bedroeg in

1895-1896 : 57 leerlingen

1897-1898 : 68

1898-1899 : 84

1899-1900 : 107

1900-1901 : 129

1901-1902 : 132

Op 24 oktober 1901 werden de lagere scholen door de staat opnieuw aanvaard.

In 1906 waren er samen ongeveer 500 leerlingen in Hunnegem.

In 1914 telde de lagere aangenomen school 170 leerlingen,
de aangenomen bewaarschool 150,
de borduurschool 128,
de breischool 40 leerlingen.